

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopolni naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vsprejemni izpit v naše gimnazije v Ljubljani, Kranji in Novem mestu.

(Konec.)

Da imamo slovenske razrede in oddelke, kažejo poleg onega ustanovljajočega ministerskega ukaza tudi druge ministerske določbe, katere tudi naše deželno šolske oblasti naravno in prav tolmačijo in s tem najete pisarje kar naravnost po zobeh bijejo. Program Ljubljanske gimnazije od 1884 ima na str. 87: „po ministerskem ukazu“ (U. M.) 1. Kermavner, vadbe II. für slovenische Classen zulässig; 2. Jesenko, zemljepis za II. in III. razred für slov. Cl. zulässig; 3. Erjavec, Mineralogija, für slovenische Classen; 4. Čebular, Fizika; 5. Močnik-Celestina, Aritmetika II.; 6. Močnik-Celestina, Geometrija II. für slovenische Classen zulässig. Dalje bi bila klasična priča oni državni naš poslanec, ki se je pred vsem neprestano potegoval za ustanovitev slovenskih razredov, ki je utrkvizem pri ministerstvu naravnost pobijal — in njega je ministerstvo res poslušalo. Dalje je minister Conrad v budgetnem odseku jasno in naravnost govoril o slovenskih razredih, ne pa o utrkvizmu. Vse to le potrjuje rečeno resnico in jasno kaže, da se postavni vsprejemni izpiti v slovenski prvi razred morejo vršiti izključno le slovenski.

In čemu bi pač bil nemški vsprejemni izpit za slovenski prvi razred? Prej je že bilo rečeno, da se ti vsprejemni izpiti delajo le za I. razred naših gimnazij. Ker se pa v slovenskih razredih (pri Ljubljanske gimnaziji oziroma oddelkih) vsi predmeti poučujejo slovenski, vedel ne bode noben človek zdrave pameti povedati, zakaj se ti izpiti nemški vršé. Profesorji v I. slovenskem razredu prvič ne vedo nič početi s še tako temeljito (!) nemščino svojih slovenskih učencev, ker morajo vse predmete slovenski poučevati. Zidati morajo na slovensko podlago — a pri sedanjih praksi teh nemških vsprejemnih izpitov se ne morejo dovolj prepričati, kolika je ta slovenska podlaga. Dijaki se pri vsprejemnem nemškem izpitu le begajo in mešajo. Krivica se godi slovenski narodnosti; tlačijo se slovenski dijaki in zabacivajo se, ker ne znajo dovolj nemščine. Ali ni to neumno, da se ne izrazim ostrejšje, da se od slovenskih dečkov v teh mladih letih zahteva zavedno

znanje dveh jezikov? Zakaj pa od dijakov Nemcev, ki se vsprejemajo v nemški oddelki I. razreda naše gimnazije, ne zahtevate dotičnega znanja slovenskega jezika? Ja Bauer, das ist was anderes! A kje je narodna ravnopravnost? In vendar to neprestano na jeziku nosi vsak, kdor se baha s svojo spravljalivostjo. A tukaj ne gre za politično vprašanje, ampak za zdravo pedagogiko, ki ima po jasnih ministerskih naredbah obveljati tudi pri vsprejemnih izpitih slovenskih dijakov v slovenske razrede in oddelke.

Že parkrat sem poudarjal, kaj je bil in je še teh vsprejemnih izpitov pravi in jedini namen: gimnazije se hočejo prepričati, ali dijaki znajo pismeno in ustno dovolj učni jezik (in ta je v I. in II. razredu izključno slovenski), da učitelji potem lahko poučujejo razne predmete. Ta izpit napravi povsodi učiteljem veliko sitnosti, pri močno obiskovanih gimnazijah, kakršna je Ljubljanska, preveliko skoro nezmagljivega dela. Vsled tega opravičene pritožbe; tako da je slavno ministerstvo že jedenkrat hotelo te izpite popolnem odpraviti. Gotovo bi bilo to najpametnejše. A pustimo na strani vse uzroke, zakaj jih je ministerstvo kljub raznim nasvetom vendar še obdržalo, a z ministersko naredbo od 27. maja 1884 jih nekaj prikrátilo in s tem gimnazijskim učiteljem in ravnateljem delo zmanjšalo. Po nemških gimnazijah so tožili vsprejemajoči učitelji o prevelikih opravilih pri vsprejemnih izpitih; — kako mučeni so pač na Ljubljanske, Kranjske in Novomeške gimnaziji dotični učitelji, ki morajo dotične izpite po dosedanjem nenaravnem in kot dokazano nepostavnem kopitu pismeno in ustno v dveh jezikih, v slovenskem in nemškem izvrševati. Delo jim je podvojeno. In kateri učitelj bi trdil, da bode pri 70 do 80 učencih to velikansko delo, to mehanično delo v dveh ali treh dneh vestno in pošteno izvršil? To je nemogoče. Zakaj se tedaj našim učiteljem to delo po nepotrebnem starem kopitu podvaja? Učitelji sami se bi imeli upreti in v posebnem poročilu na deželni šolski svet ali makari celó do ministerstva zavrniti to nepostavno zahtevo šolskih voditeljev in nadzornikov. Tako tudi to nenaravno obkladanje naših učiteljev jasno govori zoper nepostavni sedanji vsprejemni izpit v dveh jezikih.

Zvedeni šolniki bodo pri Ljubljanske gimnaziji

tudi na prvi pogled videli, da se nemščina in slovenščina v I. in II. razredu po nemških in slovenskih oddelkih različno poučujeta. Po tej metodi bode zvedeni šolnik precej sodil, da dijakom Nemcem za oddelki I. a. pri vsprejemnem izpitu ni treba znati slovenščine, a sodil bode tudi kako navskrižno, kako neumno je od dijakov Slovencev pri vsprejemnem izpitu za oddelki I. b. in c. zahtevati znanje nemškega jezika. Nadaljno razpravljanje te točke prepustim šolnikom, ki mi bodo s tega stališča radi pritegnili, da je nepotrebno (in nepostavno), da se slovenski dijaki pri vsprejemanju v slovenske razrede in oddelke mučijo z nemščino.

Vsi šolniki, katerim šola ni deveta briga, dobro vedo, da razni ministerski ukazi (po enketah o gimnazijah) priporočajo in izrečno naročajo, kako naj se pri poučevanju ravna, razni predmeti v jednej roki strinjajo, da se dijakom olajša delo in gotovejšje doseže smoter šolskega pouka. Povsodi se poudarja, da učni jezik in latinščina naj bodeta v jednih in istih rokah. Ranjki Šolar, blagega spomina, (če prav nekaterim kot mali pedant ni bil po volji) je neprestano priporočal in zahteval, da bi jezike v prvih razredih zmiraj poučeval le jeden in isti profesor. Bilo mu je za napredek učeče se mladine. Le tako bode vedel profesor naslanjaje se na znani materinski jezik dijakom odstraniti vse zapreke in težave pri učenju latinskega in nemškega jezika. Zato se pač poučujejo predmeti sedaj s slovenskim (učnim) jezikom; zato se tudi pri poučevanju nemščine kot predmeta rabi slovenščina; le s to dijakom lahko pojasnimo vse pojme, odstranimo jej vse zapreke ter v resnici dosežemo učni namen. Iz vsega tega pa zopet sledi, kako nenaravno, nespametno je pri sedanjih uravnavi naših gimnazij ustopajoče dijake morati, da napravijo tudi nemški vsprejemni izpit.

Isto nam kažejo novi učni načrti in dotične instrukcije (učni navodi) za gimnazije, zlasti kar je na str. 1—4 o pouku latinskega jezika povedanega. S tem se tudi njema sedanja uredba prvih dveh razredov naših gimnazij na Kranjskem (ne gledé na nemško Kočevsko); učni jezik je treba poznati, in to znanje učnega jezika je glavni predmet vsprejemnega izpita. Učni jezik v prvem razredu je pri nas slovenski (ne gledé na nemški oddelki Ljubljanske gimnazije in na oni v Kočevji), zato se morajo vspre-

LISTEK.

Nekaj o Preširnu.

Gosp. Jos. Cimperman je, pišoč „O Preširnovem Senanu“ („Ljubljanski Zvon“ I. str. 312.) podménil, ka bi bil naš pesnik uporabil glavno misel po angleškem pesniku Tomaži Moore-u. Ta hipoteza zdela se mi je takoj neverojetna; istotako marsikomu prijatelj mojih.

Ako se namreč trdi to, reče se tudi lahko, ka je Preširen posnel svoj sonet „Apél podobo na ogleđ postavi“ itd. po Puškinovi „priči“: „Sapožnik“, ki slóve:

Kartinu¹⁾ raz²⁾ vysmatrival sapožnik,³⁾
I v obuvi ožibku⁴⁾ ukazal;
Vzav tóčas⁵⁾ kist ispravilaja hudóžnik.⁶⁾
„Vot“, podbočas,⁷⁾ sapožnik prodolžal:⁸⁾
„A eta grud ne slíškom⁹⁾ li nagà?“
No Apellés prerval¹⁰⁾ neterpélivo:
„Sudi, družók, ne svyše sapoga.“¹¹⁾
Est u menjá prijátelj na primětē:

¹⁾ Slika; ²⁾ nekada; ³⁾ čevljar; ⁴⁾ pomoto; ⁵⁾ takoj; ⁶⁾ slikar; ⁷⁾ podbočivši se; ⁸⁾ nadaljeval; ⁹⁾ preveč; ¹⁰⁾ segel v besedo; ¹¹⁾ čevlji.

Ne védaju, v kakom by on predmětē
Byl znátokom, hotj¹²⁾ strog on na slováh;
No čort¹³⁾ ego nesét súditj o světē:
Popróbuj on súditj o sapogáh.

Tako Puškin. (Sočinenija A. S. Puškina. Izdanie Ja. A. Isakova. Sanktpeterburg 1859. I. str. 432.)

Snov je ravno taka kakor Preširnovoga soneta, preméne v primeri sè „Senanoma“ malostne. In vendar sta vzela ruski in slovenski pesnik sujet iz Plinija. Bi-li ne bilo možno, da bi bila tudi s „Senanom“ taka? . . . Tako sem ugibal, čitajoč g. Cimpermana spis. —

Iskal, povpraševal sem okrog, a vznal nesem ničesar. Stoprv pred nekojimi meseci prinese mi prijatelj rokopis Preširnovoga „Senana“. Je-li ta rokopis (koi je sedaj v rokah gosp. profesorja na učiteljski V. Z.) v istini Preširnov ali ne, ne vem. Sicer pa to tudi za našo stvar né posebne važnosti, kajti kdor ga je pisal, pisal ga je izvestno po rokopisu pesnikovem. Ta „Senanus“ ima s konca opomnjo, če se ne motim: „Acta sanctorum“ in poleg je zapisana one knjige stran, na katerej naj se nahaja saov naše „legende“.

¹²⁾ Dasi; ¹³⁾ črt, vrag.

Ako né ta „Senanus“ pristen rokopis pesnikov moral je to opomnjo vsekako zabeležiti Preširen v svojem rokopisu, kajti da bi bil prepisatelj sam dostavil dotični vir, né verojetno.

Tako, mni se mi, je opravičena dvojba radi g. Jos. Cimpermana hipoteze in utrjeno, ka né imel Preširen zlagajoč „Senana“ pred sôboj angleškega pesnika, temveč prej omenjeno delo o svetnicah.

T. Črv.

Kitaj in njegove naprave.

(Dalje.)

Vera in filozofija.

Vera je bila vse čase.

Naša vera nema ničesar občnega z veroizpovedanji, katera se nahajajo na zapadu. Sicer se jaz ne bodem prepiral, je li ta ali ona vera boljša; človek je tako ničev, da vprašanje o tem, kako se on poklanja Bogu, nema pomena. Bog razume vse, zlasti te, ki ga časté v globini srca. Pri nas je idealna vera, ki skrbi za združenje mislij k Bogu, in svetna vera, ki se kaže v vnanjih obredih. Z jedno besedo, pri nas je tudi iskrenost in hinavščina. Naši učeni verujejo v vero, ali bolje rečeno v filozo-

jemni izpiti vršiti le slovenski. Ministerski ukazi in ministerske naredbe se zato proglašajo, da se izvršujejo; šolski krogi so na prvem mestu poklicani te naredbe in ukaze izvrševati; slavna deželna vlada pa je poklicana z deželnim šolskim svetom paziti na to, da se v resnici izvršujejo.

Pisatelj teh vrstic ni napisal sebi v kratek čas, ampak napisal jih je, da bi probudil narodne kroge ter jih zanimal za to vprašanje. Učeci se mladini slovenski bi močno olajšali breme, ko bi se vsprejemni izpiti vršili postavno — t. j. po ministerski naredbi — ne pa po dosedanjem nepostavnem kopitu. Za postavni naravni vsprejemni izpit — t. j. za samo slovenski izpit pri dijakih, v slovenske razrede in oddelke ustapajočih, skrbeti ima na prvem mestu deželni šolski svet. Pri sedanjih razmerah pa to stvar priporočamo tudi deželnim poslancem — in slovenska mladina bode jim hvaležna, naj jej to vprašanje dožene že najeti vspravljeni kimvaci ali pa nezavisni narodni zagovorniki. Tiskani Slovenski Narod je zadovoljen, da je s temi vrsticami prvi mej slovenskimi listi sprožil za tiskani narod slovenski prevažno vprašanje.

Prva srbska železnica.

Včeraj spustil se je prvokrat železnični stroj s kolodvora v Belem Gradu po dolini Morávini ter mnogobrojnemu veselemu občinstvu dal znamenje, da se je s tisto uro pričela nova doba gospodarska v mladi srbski kraljevini. S posebnimi slavnostmi in v navzočnosti častitajočih gostov iz sosednjih dežel otvorila se je ta dan nova srbska železna cesta Beli Grad-Niš, dolga 244 kilometrov, ob enem deblo srbskega železnega cestovja, katero se preko Savskega mostu pri Belem Gradu naslanja na železnico Budapešta-Zemun, in od katerega se ima odcepiti črta Niš-Vranja, da kraljevino zveže s Turčijo, in črta Niš-Pirot zavoljo zveze z Bolgarijo. Tla po srbski zemlji res neso taka, da bi podpirala jednaka podjetja! Če se pomisli, da že novo otvorena železnica gre skozi štiri predore, vse vkupe dolgi 2600 metrov, in da je bilo za njo treba stavb, kakeršne občudujemo v Avstriji le pri naših gorskih železnicah, potem gre velik del zaslug srbskega naroda neumornosti in napredoljubnosti, da se je tako težko začetno delo sedaj zvršilo. To je tudi najboljšo poročstvo, da nič manj težavni postranski železnici Niš-Vranja in Niš-Pirot tudi v kratkem času stečeti.

Če se lahko primerja, da so železnice žile, po katerih se prometne moči zbirajo, da se preustvarjene zopet iztakajo v širše kroge, oživljajoč in prenavljajoč jih, potem je tudi res, da se z vsako novo železnico narodno gospodarstvo še bolje uredi, blaginja domačega in sosednjega naroda še bolje pospeši. Koliko pomenljivejši morajo pa današnji dnevi biti za Srbijo, katera stoprav ta teden dobi svojo prvo železnico, prvo pot do pravnega prometa in z njim do pravega gospodarskega občevarja s kulturnimi državami! Srbska kraljevina bila je do sedaj jedina dežela v Evropi, ki parne moči ni še vporabila za svoj promet, in imela je torej v tem oziru starikav obraz v evropskem državnem koncertu. In zato je torej otvorenje nove železnice tudi pomenljivo, ker kaže, da je mladi kraljevini resno do tega, gmotno povzdignuti se na tisti stališ, ki jej je sicer v vnanji politiki vsled Berlinskega dogovora dan bil. V svojej vnanjej politiki Srbija sicer ni na najbolj-

fično učenje Konfucijevo. Konfucij živel je v VI. pred Kr. r. Njegov spomin se je ohranil povsod. V Kitaji ni nobenega mesta, v katerem bi ne bilo templja v čast Konfuciju. Izgojevanje človeškega srca je glavni smoter filozofičnega učenja. Odgojiti človeka — to pomenja vzdigniti ga od pada, v katerega ga je pripeljala slaba poraba njegovih sposobnostij, odkriti mu oči, pokazati mu veličastnost neobsežnega sveta, pomagati mu polagoma izkopati se iz ničevosti, čutiti v sebi razum, biti misleč, želeč in poznavajoč, — to je smoter velikega filozofičnega učenja. Pa ne smete misliti, da ima Konfucijeva sistema samo teoretične nauke, brez navodov, kako jih praktično uporabiti; ona daje popolen kurs praktične odgoje, katere glavno načelo je obdržati človeški razum v določenih mejah. Po mnenju Konfucijevem je človeško srce podobno v skok dirjajočemu konju, kateri ne uboga ne biča, ne glasu, ali hitro iz gore deročemu potoku, samovoljneje sili, katero je treba zadržati. Človeško srce ima neizpremenljive idejale pravice in modrosti, pa vnanja čuvstva imajo silo pregreb in skušnjav, katere vlečejo človeka od tega idejala. Proti temu se moramo braniti in orožje, katero nam

šem potu, a z grajenjem in pospeševanjem svojih občil bode Evropo prepričala, da se sama razvijati more in hoče, kakor si je veliko ugleda v krogu evropskih držav že pridobila s popravami svojih davkovskih zakonov, s stalno skrbjo za kmetijsko in finančno polje svoje.

Največ dobička bode pač od stroja, ki bode odslej pihal po Morávini dolini, imelo srbsko narodno gospodarstvo in blagostanje. Potrebe srbskega prebivalstva bode cenejše in hitreje zadovoljevane, a produktivnost njegova bode rastla, ker bode pot srbskim pridelkom in izdelkom v vnanje dežele lažji in brez dosedanjih zamudnih ovinkov. Če pa se do konca leta 1886. po ukrepih znane Conférence à quatre potegne v resnici železna cesta do Soluna, in na drugi strani do Carigrada, potem bode črta Beli-Grad-Niš prava velika cesta v orientalski trgovini in ob tej cesti se bode moralo govoriti o do sedaj srbskemu narodu neznanem gospodarskem napredovanju.

Ali tudi mi Avstrijci moramo v prvi vrsti s posebnim veseljem in zadovoljstvom pozdravljati prvi železniški tir v sosednji naši državi! Neso se od nekdanj avstrijski državniki zastoj ozirali na Srbijo in v njej zlasti pogrešali pravih trgovinskih vezil! Že blizu pred tridesetimi leti je avstrijski konzul v Belem Gradu, pl. Hahn, predlagal, da bi se Beli Grad in Solun zvezala z železnico zlasti zavoljo pošte, prihajajoče iz Indije. Inženirji avstrijske državno železnične družbe so se neprestano pečali s črtitvijo srbskih železnic. In slednjič je bila Avstriska Deželna Banka, ki je za ponesrečeno Pariško Union Générale v družbi s Comptoir-jem d'Escompte prevzela pogodbo srbske vlade in tudi o resnici dovršila gradnjo znamenite železnice. Z živim in veselim zanimanjem se je v Avstriji gledalo napredovanje važnega dela in dvojbe ni, da bode nova železnica zveza tisto vzpolnjevala glede naših gospodarskih interesov na južnem vzhodu, kar se je od nje obetal. Trgovinske razmere mej Avstrijo in Srbijo razvile so se v zadnjem desetletju jako krepko, to pa zlasti vsled trgovinske pogodbe mej njima. Vsaj je Srbija staro tržišče avstrijsko, vsaj od blaga, ki se uvaža v mlado kraljevino, odpada na Avstrijo 80% težine in 75% vrednosti! To uvažanje bode po izboljšanih občilih, po novi železnici Beli Grad-Niš le še rastla, ker se bode produkcija v deželi in z njo zamena blaga povzdignila, a bode večje postalo tudi hrepenenje po proizvodih naše obrtnosti. Ako bodo naši trgovci za časa pogodili potrebe in ukus srbskih deželanov, ne bode se jim treba preveč bati konkurencije francoske, angleške in nemške, ki bode takoj v deželi, kakor hitro bode po novih železnicah storjena zveza z bolgarskimi in turškimi železnicami. Sploh pa je za sedaj našej trgovini v Srbiji in preko Srbije veliko garancij da nih, ki bodo še le prav v veljavo prišle, kadar bode kraljevina preprežena z železnimi cestami. M.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. septembra.

Goriški mestni zbor je v poslednji seji na predlog grofa Coroninija jednoglasno sklenil, poslati peticijo na državni zbor, da bi se zidala Predelska železnica.

prilporeča Konfucij je — čuvstvo spoštovanja. Čuvstvo spoštovanja je osnova vse Konfucijeve sisteme.

V Kitaji, tako, kakor v drugih deželah, ni le jedna vera. Pri nas so tri vere. Razum Konfucijevega je razširjeno tudi učenje Laodze-a, ki je razširjeno največ mej nižjim ljudstvom, katerega osnova je teorija o preseljevanju duš, in učenje Fo ali budizem — metafizična doktrina. Budizem je ustanovil Buda, ki je živel v VI. stoletju pred Kr. r. Glavni princip tega učenja je oddaljenje od sveta — pokorenje telesa. Budaisti imajo svoje templje. Budaistični menihi v samostanih imajo gromadna bogastva. Vse te vere imajo, kakor povsod svoje iskrene privržence, svoje protivnike in ravnodušne. Zlasti poslednjih je mnogo v Kitaji. Za to pa ni pri nas verskega sovraštva; da jaz tega čuvstva kar razumeti ne morem. Ložje bi sovražil samega sebe, svoj lastni jaz, ko versko idejo! — to se meni zdi čudno.

Kar se tiče bogotajstva, trdijo, da je produkt novejšje civilizacije. Mi, Kitajci smo še premalo civilizovani, da bi mogli biti brez vere.

(Dalje prih.)

Tržaška municipijska delegacija bi rada dosegla, da bi se letoš ne sklical Tržaški deželni zbor, ker nima neki nič dela. Ko bi se pa sklical, imel bode samo jedno sejo. Vlada mu bode predložila zakon o varstvu ptictev.

Bodoči **zgornje-avstrijski** deželni zbor štei bode z uštetim virilnim glasom Linškega škofa 33 konservativnih in 17 liberalnih poslancev. Letos bodo prvokrat imeli konservativci večino v tem zboru.

V **Bukovinskem** deželnem zboru je predlagal rektor Črnoviškega vseučilišča, da se sklene resolucija na vlado, naj kmalu ustanovi medicinsko fakulteto v Črnovicah. Podpiral je ta predlog s tem, da bode nova bolnica jako prostorna in z vsem potrebnim dobro preskrbljena, ter bi imeli medicinci lepo prilžnost se praktično izuriti. To resolucijo je deželni zbor jednoglasno vsprejel. Medicinsko fakulteto hočejo torej imeti v Črnovicah, ko so še druge fakultete prazne in se je že premišljevalo, da bi se to vseučilišče prestavilo kam drugam, kjer bi imelo več slušateljev. To nepotrebno vseučilišče hočejo razširiti, samo da bi ložje napredovala germanizacija v Bukovini.

Gališki deželni proračun kaže 3.650.427 gld. stroškov in 537.575 gld. dohodkov, tedaj 3.112.852 gld. primankljaja, kateri se pa bode pokrili z 32% naklado na direktne davke.

Vnanje države.

Kolera se je jako razširila po nekaterih deželah južne Evrope. Po vsem južnem delu Francije, skoro po vsej Italiji zahteva veliko žrtev, poslednji čas je že tudi prestopila špansko mejo. Najhuje razsaja v Italiji. Tako je tam predvčeraj v provinciji Aleksandriji 1 za kolero na novo zbolel, jeden pa umrl; v Bergamu 22 na novo zbolelo, 8 umrlo; v Campobassu 5 zbolelo in 5 umrlo; v Caserti 1 zbolel; v Cuneu 29 zbolelo, 17 umrlo; v Genui 21 zbolelo, 16 umrlo; v Massa-Carrari 11 zbolelo, 9 umrlo; v Modeni 3 zboleli; v Neaplu samo v mestu 122 zbolelo in 69 umrlo, v drugih delih te provincije jih je pa 5 zbolelo in 2 umrlo; v Parmi 4 zboleli, 5 umrlo; v Turinskej provinciji 11 zbolelo, 9 umrlo. Strah mej prebivalstvom je silno velik, nekateri dolže vlado in urale, da premalo store proti tej bedi. Posebno opozicijske stranke porabljajo to nezgodo v to, da napadajo vlado, ki pa je pri tem popolnem nedolžna. Stori la je brz vse potrebne naredbe proti tej bolezni, ko se je prvokrat pokazala kolera, če neso nič pomagale, kaj more za to. Tudi sedaj stori vlada in njeni organi vse, da se ustavi bolezen. Nekatera mesta se pa kar sama naredila quarantaine okrog mesta, da se zavarujejo, tako se je Brescia zaprla od vsega sveta. V nekaterih krajih ljudstvo samo mnogo ovira promet, ker se boji kolere. Tako je v Reggiu moral cel polk stražiti, da ljudstvo ni raztrgalo železnice ali kaj drugega storilo, da bi ustavilo prihod vlakov iz severnih krajev; nekeje ladiji, ki je prišla iz Castellamara pa je tamošnje ljudstvo zabranilo uhod v luko. Vlada ima veliko težavo, da vzdržuje red, tem večjo, ker njeni nasprotniki vedno šuntajo narod proti njej. Mogoče je še celo, da zaradi kolere pride do ministerske krize. — Pa tudi na Španjskem kolera ni ravno milostljiva, a od tam ne dobimo nobenih zanesljivih poročil. Oficijalni telegrami jo kolikor je moč, taje, privatne je pa vlada že prepo vedala. — Ne le laški notranji politiki, temveč tudi svetovni politiki, zlasti Bismarck, hočejo porabiti to hitro širjenje epidemije za svoje namene, in sicer proti Angliji. Že sedaj pišejo nemški listi, da, ker se kolera ne da lahko ustaviti, bode treba gledati, da se jej zabrani prihod iz Indije in pot skozi Sueški prekop, naj tudi angleška trgovina trpi. Nemški poslanik je že pri konferenci v Londonu bil sprožil sanitetno vprašanje in sedaj bode kolera le pomogla, da se ta stvar zopet sproži mej diplomati. Mi res ne razumemo, kako naj bi se tam ustavila kolera, ko je v Evropi ni moč, kjer je prebivalstvo sploh bolj izobraženo in so znanstvena sredstva bolj pri rokah, nego bodo na vzhodu. Pa saj to ima v prvi vrsti namen samo Angliji zlasti pa sedanjej liberalnej vladi zapreke delati.

Nemška vlada je sklenila v Perziji osnovati posebno poslanstvo, ki bode le začasno, a se bode v stalno preminilo, ako se bode vladi potrebno zdelo. Osnovano se je, kakor se govori, neki zato, da bode Nemčija od tod opazovala rusko in angleško gibanje in potem uravnava la svojo politiko.

Japan hoče porabiti **francoski-kitajski** spor v to, da bode od Kitaja zahteval vrhovno oblast nad Fu-Čevskimi in Riu-Kiu-otoki in da se Japoncem dajo iste pravice v Kitaji, kakor Evropcem. Zaradi teh otokov so že večkrat bili prepri mej Japanom in Kitajem. Francija bode pa sedaj v Japanu dobila dobrega zaveznika proti Kitajcem, tem boljšega, ker je blizu in dobro pozna tamošnje razmere.

Dopisi.

Iz Zagreba 4. septembra. [Izviren dopis.]

Volitve so pred durmi in vse stranke zastavljajo vse sile, da bi pridobile kolikor možno sedežev v deželnem zboru. O izidu se ne more niti domnevati, kajti gotovo bode naša vlada delovala „mit voller dampfkraft“ in kaj to pomeni, ste vi sami nedavno poskusili. Kolikor čujem, bodo na podlagi programa

stranke prava kandidovali: dr. Hlokovč v trdnjavi Ivanič; Pevalik v Koprivnici. Grünhut v Lovinci. Za Zagreb postavila je kandidate, nezavisna stranka v prvem okraji: Karola pl. Pogledića, v drugem okraji Juraja Cernadka, v tretjem okraji dra. Marijana Derencina. Stranka prava pa je postavila: V prvem okraji Frana Folnegovića, v drugem okraji dr. Davida Starčevića, v tretjem okraji Ant. Starčevića. Dr. Štefan Spevec, dosedanji zastopnik za Dolenjo Bistvo je svojim volilcem naznačil, da ne želi biti zopet izvoljen. Vsled te resignacije oglasili so se za ta okraj trije kandidati: V imenu narodne stranke dr. Aleksander Eggersdorfer, v imenu nezavisne stranke dr. Ivan Zahar, odvetnik v Zagrebu, kot pristaš stranke prava pa Ivan Obad, bivši koncipist pristojbinskega urada v Zagrebu.

Iz Sevnice 1. septembra. [Izv. dopis] V nedeljo 30. avgusta obhajala je naša javna 3 razredna šola sklep šolskega leta z veselico. Udeležili so se je vsi c. kr. uradniki in druga inteligenca našega preprijaznega trga kakor tudi vnanijsi stariši naših šolskih otrok. Ob 1 uri bil je veličasten sprevoz šolske mladeži in mnogo občinstva iz avstrijske, cesarske, slovenske in štajerske zastavo in godbo. Na veseli hribček sv. Ane dospelji bila je mladina navzočna pri večernicah. Učitelj veronauka jemaje slovo od iz šole izstopivših priporočuje marljivost in delavnost, da naj nikdar lepih šolskih nauk tudi v prihodnje ne zanemarjajo, naj pridno v prostih urah čitajo in pišejo, ter da naj ostanejo zvesti svojemu rodu, svojemu milemu materinskemu jeziku, kajti ni sramotnejšega in gršega na človeku, kakor če se tako daleč popači, da svoj rod, svoj materini jezik zataji. Taki popačeni ljudje so Judežu Iskarijotu jednaki. — Pri veselici pa se je naša mladež povsem prav lepo in spodobno obnašala. Deklamovanje slovensko kakor tudi nemško bilo je prav dobro. Kar nas pa najbolj zadovoljuje je, da se naša deca praktično pripravlja za prihodnje življenje. Ona razume, kakor sem se že čestokrat prepričal berila na pamet z lastnimi besedami pripovedovati, in spisovanje raznih pisem, pobotnic, dolžnih pisem in kont, kar vse bode mladini v življenji dobro služilo in našemu presvitlemu cesarju. Kako žalostno pa bode v prihodnje za one ljudi, ki neso dovolj slovenščine zmožni, pri nas jim ne bode prostora.

Kar pa nemščino zadeva pričajo pa naši študentje, kateri so se vsi tukaj šolali in potem v mestu izkušnjo v nemškem jeziku tako dobro naredili, da so bili vsprejeti v latinske šole, da je naša 3 razredna šola na pravej, ker postavnej podlagi, zategadelj dobila je od višje šolske gospodske iz Gradca že pohvalna pisma.

Domače stvari.

— (V Gradci) umrl je predvčeraj gospod J. Schmidmayer predsednik deželne sodnijske.

— (Dobra primera.) Deželni zbor bodi, kakor špargelj, pri katerem je vršiček najboljši del — in zopet ne bodi kakor špargelj, katerega spodnji del je trd in neokusen. Deželni zbor bodi kakor rak, ki več ne izpusti, kar je dobil v svoje klešče — in zopet ne kakor rak, ki ritniško hodeč in plavajoč, ne pozna napredka. Deželni zbor bodi kakor ovce, mej katerimi vladati sloga in jedinstvo — in zopet ne kakor ovce, katerim more vsakdo striči volno raz život, kadar in kolikor se mu ljubi. — Deželni zbor bodi kakor otrok, ki neizrečeno ljubi svojo mater in ljubko govori z njo v jeziku, katerega ga je naučila — in zopet ne kakor otrok, kateri dobivši svetlo dvajsetico od tujega gospoda na vprašanje: „Koga imaš rajši, mamico ali gospoda?“ odgovarja: „Gospoda!“

— (Vabilo k obćnim zborom „društva v pomoč učiteljskim vdovam in sirotam na Kranjskem“ „Slovenskega učiteljskega društva“ in „Narodne šole“), ki bodo 10. in 11. t. m. v Ljubljani, in sicer bodo zborovali „Narodna šola“ v sredo 10. t. m. zvečer ob 6. uri v društveni sobi „Slov. učiteljskega društva“ (na Šent Jakobskem trgu, h. št. 10), „Vdovsko društvo“ v četrtek 11. t. m. ob 9. uri popoldne in potem „Slovensko učiteljsko društvo“ obe v telovadnici II. mestne deške ljudske šole (na Cojzovi cesti), in sicer vsa imenovana društva po tem-le vzporedi: a) ogovor predsednikov; b) tajnikovo poročilo; c) blagajnikovo poročilo in volitev treh pregledovalcev društvenih računov; d) posamični nasveti, kateri naj se pa odboru zglašajo jeden dan pred zborom; e) volitev 9 udov v odbor. Pred zborovanjem v četrtek (11. t. m.) bode ob

8. uri zjutraj v mestni župljijski cerkvi pri sv. Jakobu sv. maša.

Iz odborov „vdovskega, učiteljskega društva“ in društva „Narodne šole“, v Ljubljani, 4. septembra 1884.

— (Iz Kočevskega okraja) se nam piše: Mej tukajšnje nemške učitelje se je baje razposlala neka nemška brošura z naslovom „Die Deutschen in Krain.“ Ta knjiga silno hudo zabavlja na Slovence. Doposlala se je pa samo onim učiteljem, o kojih se je vedelo, da so „deutsch gesinnt.“ Kdor je bil le količkaj na sumu, je ni dobil. Vlada sedaj zasleduje to stvar, pa še toliko sreče ni imela, da bi bila dobila le jeden izvod v roko in niti tega ne ve, kje se je brošura tiskala.

— (Tržaški škof) bode letos birmoval po naslednjih krajih: 18. oktobra pri Križi; 19. v Sežani; 20. v Povirji; 21. v Avberji; 22. v Tomaji; 23. na Općini; 25. v Proseku; 26. v Kontovelu.

— (Vojaški manevri) na Gorenjskem so končani. Danes povrnil se je domači pešpolk barona Kuhna št. 17 ob 1 uri popoldne čez Smelednik v Ljubljano, isto tako štiri baterije topničarskega polka št. 12. Polk kralj Milan št. 97 se jutri po železnici odpelje naravnost v Pulj, ne da bi se v Ljubljani mudil. Tudi brambovski batalijoni: Ljubljanski, Novomeški in Tržaški odidejo po železnici z Gorenjskega v svoje garnizije. Samo Novomeški batalijon ostane v Ljubljani. Reservisti in vojaki, ki so doslužili tri leta, odpuste se pri domačem polku št. 17 in pri bramborcih jutri domov.

— (Čebelarsko društvo) bo imelo občni zbor 15. t. m. v prostorih kat. družbe na Starem trgu št. 13.

— („Naša Sloga“) z dne 4. t. m. piše: „U poslednjem broju službenega lista biskupije tršćansko-koparske: „Curia episcopalis“ nalazi se nekakav odpis namjestništva u Trstu. Sudeč po naslovu govori o biljegovanju matičnih izvadakah. Namienjen je dušobrižnikom, nu valjda samo njemačkim i talijanskim jer je jedino u tih jezicah objelooanjen. Od c. kr. namjestništva Primorja, koje upravlja sa dvie trećine Slavenah i jednom trećinom ostalih narodnostih, nesmiemo zahtjevati, da tim Slavenom u njihovom jeziku piše, jer bi se tim krivda nanese Niemcem i Talijanom — kano odbačanim rasam — nu od prečastnoga ordinarijata, bilo bi očekivati, da kad već neće, da piše brvatski ili slovenski, neka bar našim dušobrižnikom kojekakve dopise i odpise u latinskom jeziku protumači, jer svaki nemora znati njemački ili talijanski. Na to imaju pravo naši svećenici sve dotle, dok se njemački ili talijanski jezik ne proglase crkvenimi jezici. Uzbude li se jednom to, tad ćemo jezik za zube i svirala za pas.“

— (Učiteljski kurs na Slapu) se je včeraj skončal v pričo deželnega odbornika gosp. dra. Vošnjaka z izpitom vseh učiteljev, ki so se kursa udeležili. Učitelji so pokazali, da so se teoretično in praktično dobro izurili v sadjarstvu in vinarstvu.

— (Prememba posestva.) Gosp. Viktor Galé kupil je od gospé Ane Šferer-jeve tovarno v Dolu za 24.000 gold. Izdelovale se bodo ondu prstene barve.

— (Grozen požar) je v ponedeljek v Repnjah upepelil 8 gospodarjem biše in razun jednega vsa gospodarska poslopja. Škode je baje 14.000 gold. Nekateri so bili zavarovani.

— (Cvet in sad ob jednom.) Redka ne-zgoda, katera je učinila 1. avgusta t. l. okraju Videmškemu toliko nesrečo po grozoviti toči, ni ostala brez nesledkov, ne oziraje se tukaj na siromake zadete, tudi v prirodnih prikaznih. Tūkaj vidiš sedaj sadno dreve v cvetji, in kjer je ostal še kakšen sad na drevesu — vidiš ga poleg cvetja v teku jednega meseca. Nu drugi strani vidiš na novo odganjajoče mladike trsne, katere te žalostno spominjajo na minolo nezgodo in vendar ne obetajo nikakega úpa, kajti podnebje naše ni toliko ugodno, da bi se smeli nadejati od te prikazni take koristi.

— (Premiranje konj) bode v Ljutomeru v 9. dan septembra. Vsa odlikovanja 465 gld. — V Ormoži 10. septembra. Odlikovanj 265 gld. — V Žavci 13. septembra. Odlikovanj 555 gld. — V Mariboru 20. sept. Odlikovanj 520 gld.

— (Na gimnaziji v Pazinu) bilo je letos 105 dijakov, v pripravljalnem razredu 21. Po narodnosti bilo je 61 Italijanov, 38 Hrvatov, 14 Slovencev, 12 Nemcev, 1 Francoz.

— (Šolsko.) Iz Krškega došlo nam je: „Letno poročilo čveterorazredne ljudske šole

v Krškem konec šolskega leta 1883/4.“ Na uvodnem mestu je spis narodnega učitelja gosp. Jarn. Ravnikarja: „Dodatek k opisu Krškega okrajnega glavarstva.“ V šolo to je vlni hodilo 160 učencev in učenk. Poročilo omenja tudi napredovalne kmetijske šole, ki jo je vse leto pod vodstvom gosp. Ravnikarja obiskovalo 35 učencev.

— (Pobegnil) je včeraj poštar Davorin Glazer iz Krapine, s 23.000 gld. Okrajno glavarstvo Krapinsko ga telegrafčno išče.

— („Slavia Italiana dell' avvocato Carlo Podrecca“) Pod tem naslovom pride v kratkem na svitlo zanimljiva knjiga, katero je spisal g. Karol Podrecca (Podrecca), odvetnik v Čevdadu. V tem delu piše g. Podrecca o vseh Slovanih, kar jih je na italijanskem poluotoku, osobito pa o prebivalcih okraja „S. Pietro al Natisone“ (Sv. Peter na Nedži). Razpravljajo se v tej knjigi vse politične, jezikovne, cerkvene, sodnijske, upravne razmere, privilegiji od 16. julija 1455 do 9. marca 1796 poljedeljstvo, obrtnija, trgovina itd. Kdor se količkaj zanima za ločene naše brate, živeče pod žezlom italijanske krone, bode si gotovo omislil to dobrodošlo knjigo, zlasti če še povemo, da je v Rimu izhajajoča „Fanfulla“ že strastno napadala to knjigo, ako-ravno bode še le tekom tega meseca izšla. Cena knjigi je dve liri in pol. Denar naj se pošilja pod naslovom: Tipografia Editrice Fulvio Giovanni in Cividale del Friuli.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Solnograd 5. septembra. Trgovinska zbornica izvolila je zopet oba dosedanja liberalna deželna poslanca.

Niš 5. septembra. Slovesna poskušna vožnja mej Belimgradom in Nišem bila je sijajna. Vožnja trajala je deset ur, pa se bode skrajšala na osem ur.

Razne vesti.

* (Pošteno poplačana uljudnost.) Kakor je znano, bivala je te dni angleška kraljica s svojo hčerjo Beatrico na otoku Wight. Mlad Anglež, imenom Lenville, kateri bi bil rad pozornost visokih gospej na-se obrnil, da bi zaslužil in tako si pridobil ustop v odlične kroge, je izučil svojega velikega psa, da je na javnih sprehajališčih v ličnej cajnici nosil majhne, toda izborne in jako lepe šopke cvetlic in je ponujal visokima gospema. Nekega dne čuje Lenville, ki se je skrivaj hotel prepričati o uspehu svoje uljudnosti, kraljico, ki je smiječ se rekla hčeri: „Skrajni čas je že, da darovalcu lepih šopkov uljudnost povrnevi“. Prihodnji večer prinese pes še veliko lepše in še krasnejše šopke, ter v veselih korakih priskače nazaj k svojemu gospodarju, v gobcu, noseč kraljičino primerno povračilo, — debelo klobaso.

* (Lojaliteta — non plus ultra.) Graščak Henry Pooprich je bil 29. avgusta t. l. na tri mesece v zapor obsojen, ker je za prisotnosti angleške kraljice v Osbornu vse svoje krave, ovce in jagnjeta s patrijotičnimi bojami pobarval. Pisana in brezasta živina se je lizala in mnogo jo je poccepalo. Obsodil so ga vsled tožbe društva za obrambo živalij.

* (Človeška vrednost.) 18. januarja 1713 sti sklenili Danska in Švedska pogodbo, vsled katere so se v vojski vjeti vojaki po natanko določeni ceni mej državama z denarjem odkupovali. Določitev veljave in cene raznih vojaških dostojanstvenikov je pa dotičnej cenilnej komisiji prizadevala velike in hude preglavice. Po daljšem prepiru in ugibanji so se nazadnje cenili vender zjednili in določili tako ceno, da se general-feldmaršal za 8000 in general-admiral za 6000 tolarjev odkupi in reši. Za navadnega vojaka prostaka, za jezdeca ali mornarja so postavili pa le dva in pol tolarja odkupnine.

* (Vzorna marljivost.) V Harringtonu, malem angleškem mesteci, visi na hiši brivska tabla, na katerej je pisano to-le: „Jakob Tarrant, tesar, mizar, brivec, zidar in krovec, tlakar, popravlja vsakovrstne statve (tkalske stole) in stroje, ima pri sebi tudi ključavničarskega pomagača, da izdeluje vsa ključavničarska dela; obeša zvonove, kolje prašiče, teleta in ovce, striže pse, dere zobe, češe, spleta in skodra lase, čisti vodnjake, popravlja slamnate strehe, dela po vrteh in opravi, če ima ravno čas, tudi šolsko službo.“ Tako podjetnega in vsestranskega obrtnika menda ni na vesoljnem svetu, nego je brivec Jakob Tarrant.

* (Za ovaduhe.) V Georgiji v severnej Ameriki je napisano na nekem mostu svarilo: „Kdor čez ta most hitreje vozi nego korakoma, naj se, če je mož bele barve, kaznuje s 5 tolarji; če je pa zamorec, naj dobi 25 batin. Polovico kazni dobi ovaduh.“

* (Stroga sodba.) V nekej družbi je pela brdka deklica in pri petji svoja rožnata usta prav malo odpirala, tako da zvuki neso mogli popolnoma

iz njenih rudečih ustnic. Nekdo, čudeč se izrednej dekličnej lepoti, reče k svojemu sosedu: „Poglejte vendar angeljčka, kako zvuke preje poljublja, predno jih pošlje do naših ušes!“ Ta pa odgovori: „Tedad naj angelček pazi, da si svojih lepih ustnic preveč ne onesnaži, kajti zvuki neso čisti.“

* (Hišna številka na potovanji.) Ni dolgo tega, kar je neki Turek k stavbenemu odseku Sarajevske deželne vlade prišel zastran svoje hiše. Ker je bila pa Turčinu domača hišna številka neznan, ga dotični uradnik opozori, da brez številke njegove hiše te stavbene zadeve ne more rešiti in da naj ide domov ter kmalu naznani hišno številko. Turek odide, a drugi dan zopet pride, se ustopi pred uradnika, izvleče iz-za pasu nekaj v robec zavitega, položi na mizo, odvijte in poda začudenemu uradniku majhno desko s hišno številko, katero je vestno in s trudom od zidu odtrgal. Kaj je hotel Turčin; brati ni znal teh „švabskih“ štev. ne on, no njegovi sosede, torej si jo pomagali, kakor si je znal.

* (Utemeljeno sovraštvo.) Neka gospa, o katerej hudobni jeziki govoré, da „blače nosi“, reče v nedeljo na sprehodu k svojemu soprogu: „Tilen, pojdiva rajši na desno, ker nočem srečati onega gospoda tamo-le. Veš jaz ga zelo črtim, ker bi me bil pred štirimi leti kmalu za soprogo vzel.“ „Se mu pa ogniva“ pravi na to soprog, „tudi jaz ga zelo sovražim.“ „Kako to?“ ugovarja gospa, „saj ga še ne poznaš.“ „To je res; a vendar ga sovražim, ker o n ni vzel, tebe za soprogo“, utemeljuje gospod svojo jezo nad bivšim ženinom svoje oblastne zakonske tovaršice.

* (Španjsk vitez,) plemenit kakor kralj, a reven, kakor Job, dospe po noči jedenkrat do neke francoske krčme in trka zelo dolgo na vrata. Z velikim trudom in strašnim ropotom privabi nazadnje gospodarja, da odpre okno in vpraša: „Kdo je?“ — „Tukaj je,“ odgovori Španjol: „Don Juan Pedro Hernandez Rodriguez de Villa-Nova, grof Malafranski, vitez pl. Santiago in A'cantara.“ — „Mi je prav iz srca žal,“ odvrne oštr, zapirajoč okno, „predragi gospod, a mi nemamo dovolj sob, da bi vse te gospode prenočili.“

* (Povsod napredek.) Gospa (postarna k svojej mladej kuharici): „Lizka, kdo pa dela vsak večer pri hišnih vratih tak šum in ropot?“ — Kuharica: „Mačke, milostiva gospa.“ — Gospa: „Mačke? Lejte si no, ko sem bila jaz mlada, neso nosile mucke cilindrov in neso kadile cigaret.“ — Kuharica: „Prosim, milostiva gospa, časi se spreminjajo.“

* (Tehten uzrok.) A: „Zakaj neki srečni g. pl. O na vrticah pri svojem vozu še nema nobenega grba?“ — B: „Zato, ker je njegova kočija starejša, nego njegovo plemstvo.“ —

Poslano.

Neizogibljivo! S to besedo začenja se anonsa v današnji številki, katera priporoča novo, po slavnem zdravniku dr. Pinkas-u izumljeno sredstvo, Roborantium (lase ustvarjajoča tekočina), katero je pri izpadanju las, plešcih, golobradcih in osivelih že neverjetno mnogo koristilo in doslej v svojih uspehih ni bilo še doseženo. Nečemo na dolgo in široko razkladati ter hvalisati to iznajdbo, kakor bi zaslužila, temveč opozarjamo p. n. čitatelje na dotično anonso in priporočamo poskusiti s tem sredstvom. Ako ne bi imelo uspeha, pripravljen je izumitelj denar brez ugovora povrniti.

Javne dražbe.

6. septembra: Eks. držb. premakljivega blaga Janeza Ivančica iz Metlike 212 gld., v Metliki. 3. eks. držb. pos. Franca Kočevarja iz Pijavegorice, 1579 gld., v Ljubljani. 3. eks. držb. pos. Franca Stiha iz Maleračne, 6416 gl., 40 kr., v Ljubljani. 1. eks. držb. užitinskih in posestnih pravic Ivan Slobodnik iz Bojanje Vasi, 100 gld., v Metliki.

9. septembra: 1. eks. držb. pos. Marije Višnjikar iz Starega grada, 315 in 155 gld. 94 kr., v Ratečah. 1. eks. držb. pos. Jurija Kumpa iz Res, 900 gld., v Novem mestu. 1. eks. držb. pos. Janeza Slaka iz Malega Vrha, v Novem mestu. 2. eks. držb. pos. Marije Progar iz Gorenjega Gerčevja, v Novem mestu.

10. septembra: 1. eks. držb. pos. Pavla in Elizabete Hönigstein iz Gorenje Ložine, 1500 gld. v Kočevju. 1. eks. držb. pos. Marije Mihe, spadajoče pod graščino Senožsko, 1292 gld., v Senožčah. 1. eks. držb. pos. Janeza Žgura iz Poddraga, 221 gld., v Vipavi. Eks. držb. pos. Marije Redek iz Št. Petra, 1700 gld., v Novem mestu.

11. septembra: Relic. pos. Josipa Golfa z Loža, v Ložu. 3. eks. držb. pos. Matije Martinčiča z Otoka, v Loži. 1. eks. držb. pos. Janez Zupančiča iz Krške vasi, 3305 gld. v Zatičini.

12. septembra: 3. eks. držb. pos. Antona Penko iz Parja, 3273 gld. 50 kr., v Ilirski Bistrici. 2. eks. držb. pos. Josipa Oblaka iz Rateč, v Ratečah.

Umrli so v Ljubljani:

2. septembra: Jovana Flore, užitinskega nadzornika hči, 9 let, Cesta na Rudolfovo železnico št. 12, za davico. 3. septembra: Janez Jelenc, delavčev sin, 9 let, Sv. Florijana ulice št. 35, za vodenico v glavi.

V deželnej bolnici:

1. septembra: Urša Albrecht, gostija, 64 let, za mrtvoudom. 2. septembra: Jakob Stražišar, gostač, 74 let, za starostjo. 3. septembra: Katar Felicijan, črevljarjeva žena, 48 let, za vnetjem jeter. 4. septembra: Marija Zurbi, gostija, 48 let, za jetiko.

Tujci:

dne 4. septembra.

Pri Sloun: Baumgartner, Schey iz Trsta. — Lasig, Mayer iz Gorice.

Pri Malit: Glanz iz Grada. — Catauca iz Trsta. — Franz iz Hrvatskega. — Kribek iz Brna. — Lasker z Dunaja. — pl. Prüknar iz Pulja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
4. sept.	7. zjutraj	730.52 mm.	+17.8° C	sl. szh.	obl.	33.5 mm.
	2. pop.	725.82 mm.	+21.4° C	z. svz.	obl.	
	9. zvečer	723.45 mm.	+16.6° C	brezv.	obl.	dežja.

Srednja temperatura +18.6°, za 2.3° pod normalom.

Dunajska borza.

dne 5. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

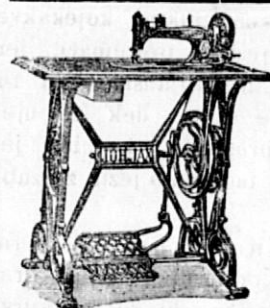
Papirna renta	80 gld.	70 kr.
Srebrna renta	81	40
Zlata renta	104	—
5% marcna renta	95	80
Akcije narodne banke	850	—
Kreditne akcije	296	25
London	121	60
Srebro	—	—
Napol.	—	66
C. kr. cekin.	—	74
Nemške marke	—	55
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	169
4% avstr. zlata renta, davka prosta	—	103
Ogrska zlata renta 4%	—	122
— 5%	—	91
— 6%	—	88
— 7%	—	105
5% papirna renta 5%	—	105
5% stajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	105
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115
ozmlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	120
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	108
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	—	105
Kreditne srečke	100 gld.	176
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	105
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	212

Pri suhem vremenu trgana (ne tresena) jabolka, hruške, slive, debele češplje, breskve, dalje finejše vrste fižol, mlad grah, sladko korenje, rajska jabelka, česen (porre), glive, šampinjane

kupuje vsak čas in v vsakej množini po primernej ceni in prosi pismene ponudbe (508—9)

Die Central-Station

für Obst- und Gemüse-Verwaltung in Graz.

O. k. privilegij za izboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jak, v Ljubljani, Hôtel Evopa. Zaloga vsakovrstnih šivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za vsakotero šivanje. (113—30)

6letna garancija!

Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4-5 gl.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Germania“, 4200 ton, okoli 5. oktobra.

„East Anglia“, — — — — —

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (552—3)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emiliano

d' Ant. Poglayen, generalnega agenta v Trstu.

Opomin!

Častite naročnike kamnoseškega dela ponižno opominjam, naj od današnjega dne naprej ne izplačujejo niti majhnih niti večjih vsot delavcem mojim, tudi na račune ne, na katerih ni poleg podpisa še stambili z mojim imenom pritisnjen. Ob enem prosim one častite naročnike, kateri so s terjanjem bili prisiljeni poravnati račune, ne meni zameriti, ker se je to do danes godilo brez moje vednosti.

Z odličnim spoštovanjem

Vinko Čamernik, kamnoseški mojster.

Priporočilo!

Ob enem se zahvaljujem častitim naročnikom za dosedanje zaupanje in se priporočam za obila naročila, naj si bodo stavbena ali umetna dela, katere hočem prav po ceni, točno in fino izdelati.

Z odličnim spoštovanjem

Vinko Čamernik, kamnoseški mojster.

(559)

Umetne

(32—67)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plumbovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckyevega mostu, I. nadstropje.

Takoj delujoče.

Uspeh zajamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri katerem ostane moj sigurno delujoči

ROBORANTIUM

(brado ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plešah, izpalih in osivelih laseh. Uspeh po večkratnem močnem utrenji zajamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. Eduardu Mahr-u; v Trstu Peter Slovcich, via Sanità 13; v Gorici lekar C. Cristoffoletti; v Reki lekar C. Šilhavy; v Celju Fd. Pellé; v Mariboru J. Martini; v Rovinji lekar G. Tromba.

Tam se tudi dobi:

Eau de Hébé, orijentalno lepotilno sredstvo, ki nareja nežnost, belino in obilnost telesa, odstranjuje pege in lase — cena 85 kr.

Ni sleparija!

(333—16)

J. ANDĚL-a

novotiznajdeni

prekomorski prah

umori

stenice, bolhe, ščurke, mole, muhe, mravljinice, prešičke, ptične črvice, sploh vse žulke skoraj nenaravno hitro in gotovo tako, da od žulčnine zalege ne ostane nobenega sledu.

Pravi prašek se dobiva v prodajalnici pri

J. ANDĚL-u,

„pri črném psu“

13, Húsová (Dominikánská) ulice 13,

v PRAGI.

V Ljubljani pri Albinu Sličarji, trgovcu.

Zaloge na deželi imajo tam, kjer so naznanjene po plakatih. (230—9)

Ostane tú od nedelje 31. avgusta do 8. septembra.

V Lattermannovem drevoredu.

Največja menažerija na celém svetu.

Lastnik F. KLEEGERG.

Otvorjeno od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Prvikrat v Ljubljani: 1 povodni konj, 1 nosoróg, 1 tapir, 2 slona, 15 levov, 5 prekrasnih tigrov, 2 črna pantra, rjavi in črni medvedje, pegasti pantri, leopardi, jaguari, bela lama, 30 redkih opic, 4 kače, krokodili i. t. d. — Vsak dan dve glavni predstavi: ob štirih popoldne in ob sedmih zvečer s čudovitim slonom „Jombo“, s 2 prekrasnima tigroma, 6 levi, hijenami, medvedi, volkov, producenta se bod-ta krotiteljica zverin gospodičina Ema Kleeberg in slavnoznani krotilec zverjadi gospod K. Grail. Vsakrat je mej produciranjem glavno krmenje grabežljivih zverin.

Ustopenina: I. prostor 70 kr., II. prostor 40 kr., III. prostor 20 kr.

(550—4)

Zdravi konji za klanje se kupujejo, da se krmijo z njimi grabežljive zverine.